

yes, 818, si bé no sé si hi ha indicis clars que ve de l'autor, car hi ha —en aquest vers o en un de pròxim— *borgne* i *lois* LUSCUS (aquest comprovat per la rima). No ens són accessibles els mss. ni les millors eds. Cf. el glossari de Breuer (2.ª ed.). — 5
 10 L'angl. *to look* 'mirar' es remunta fins a l'anglo-saxó (*lócian*), l'oberdeutsch *luoge*, fins a l'a-al. ant *luogén* 'espiar', i no sembla desesperat cercar-los antecedents indoeuropeus, cf. Walde-P. II, 381; Buck, *Dict. of Sel. Syn.*, 1043, § 9. Degué haver-hi proba- 10
 blement un verb així en fràncic, que evidentment no pot ser l'ètimon de *lorgner*, però sí, per dir-ho així, el seu «seductor germanitzant». Ajornem ara la qüestió del cat. *lluçar*, però no descartem que hi hagi alguna relació d'aquest amb l'una o amb l'altra 15
 família. — 11 Bloch, p. ex., refusà el seu assentiment a les idees de Wartburg. Després de mort, aquest, com sol fer, li va imposar la seva fantàstica etimologia, en la 2.ª ed. Igual Moll. M-L. en la seva 1.ª ed. rebutja amb raó dos intents d'altri (que 20
 ja silència en la 3.ª), perquè no expliquen la -n-. Inútil insistir-hi. — 12 Mal a propòsit li vingué el «mot d'esprít» 'donar exemples de metàtesi de r seria portar òlives a Atenes'. No pas transposició de r en síl·laba tònica per cert, car en aquestes con- 25
 dicions no n'hi ha (almenys en romànic, com tots sabem des de Grammont). L'acumulació gegantesca de materials en què ja llavors havia començat a treballar heroïcament, per al seu FEW, li féu perdre sovint el sentit crític, amb la convicció dels 30
 avantatges del «souverän Sprechen» (que em recomanava de practicat en una carta de 1949, que conservo, per dissuadir-me de l'estil adoptat en el DCEC). — 13 Potser la hi suggerí una observació del finlandès W. O. Streng (en la seva monografia 35
 de 1907 sobre els noms de les parts de la casa a França, *NphMgn.* xi, 101), que per explicar la gn d'una forma *bourgnat* «lucarne» relaciona alhora amb *borna* 'cavitat' i amb *borgne*. Per a un sentit especial d'objectes destinats a donar poca claror, la 40
 idea de Streng es comprèn però ja M-L. en reportar-la en el REW 1220, observa que això en tot cas seria una mera contaminació; potser Wartburg no ho entengué. Dautz en un manual de les seves velleses (*La Toponymie Frç.*, 1960, 126) vol sal- 45
 var-ho fent referència a *ull* en el sentit de 'deu, font'. Res a veure és clar: *borni* justament no és 'ull', sinó el qui manca d'ull. — 14 Un mot així podria haver nascut de l'encreuament de dos mots romànics? 'Guerxo' es diu *turnio* en alguns dialectes castellans (fou usat per Diego Gracián a 1545 i pel turolense Jerónimo Soriano el 1600, cf. DECH), i això podria sortir de TORNARE 'girar' pres per 'tor- 50
 çar', cf. cast. *tuerto* i val-bal. *tort*; ¿potser àdhuc podria haver existit un *TÓRNIU o *TÓRNĒUS? 55
 ¿S'hauria pogut encreuar això amb un mot com cast. *bizco* o it. *bircio*, sinònims de 'guerxo' o amb el romànic VOCĪTUS 'buit'? Combinacions teòriques, llibresques, que no es poden pendre seriosament tractant-se d'un adjectiu comú a quatre llengües ro- 60

màniques diverses, i forma única i general, en zones tan vastes, des del S. XII. I encara notem que aquest *turnio* té una *ú* (o bé *o* tancada, si surt de *tórna*) i *bòrni* apareix pertot amb *o* oberta. També Sainéan (*Sources Indig.* I, 129, 194) va aportar alguna dada i consideració d'interès a l'estudi de la qüestió, però no funda la idea que el mot «est originaire du Midi» més que en un vague indicatiu (cf. prov. *bornu* «creux d'arbre»). El PDPF cita un verb *s'esbuernar* que podria semblar afí, però descartem de la qüestió aquest hapax, que Bertran de Born usà aplicat al temps (Rayn. II, 269), car deriva d'un trisíl·lab *büerna* «bruine, brouillard» (amb hiatus entre la *u* i la *e*, en part amb una -s- o -l- intermèdia), cites en PSW I, 172. — 15 Em fundava alhora en l'observació que en etimologia sovint importa més el matis diferencial que el significat objectiu, i prenien en consideració el fet que en el text més antic on s'ha assenyalat el port. *morno* (princ. S. XIV), s'oposa a *tibo* 'tebi' indicant una temperatura encara menys alta. — 16 Matis ben perceptible en *Flamenca*: «benvolenza / non es oi res mas fins baratz / --- per so-n fall qui jovén capté; / no m'o cal dir —cascús o ve— / c' Amors dechai e te-l cap *morn*; / però a mas novas vos torn», v. 249; en Jaufré s'identifica més amb 'molt trist': «siei cavalier trist e *morn* / son-li vengut corrent entorn», v. 8461. — 17 *Sol borni* en els Pirineus, quan és xafogós i sembla anunciar pluja. Empordanès *borniassa* 'calor pesada a l'hora de la digestió', 'sornolència quan s'ha fet un excés de menjar o beure'; però això recorda el sinònim it. *sbòrnia* que passa per ser parent del fr. *ivrogne* *EBRIONIA, i almenys hi ha d'haver encreuament dels dos mots. Un val. *bòrnia* 'lentitud' no gaire ben documentat. Gall *bornaz* o *bornaceira* «calidad de piedra blanda» (només d'alguna comarca de l'Est de Galícia). El més ferm sembla *esborneiat*, -niat, 'atordit, esbojarrat', en el català local de la zona Blanes-Pineda. Res d'això, però, no assenyalava una pista clara i segura. Ni si hi afegim encara un mot venecià popular *morgnona* «sorniona, musona, puntigliosa», que va usar Goldoni en la seva comèdia en llenguatge dialectalitzant *Le Baruffe Chiozzotte*: «P.: Mo via, no buttare, testarda! — L.: Oh! piuttosto crepare. — P.: Mo, che putta *morgnona*!» (II, ii, ed. Cibotto, *Teatro Veneto*, 1960, p. 602, 202). — 18 Per a aqueixa sufixació àtona, cf. l'it. *bòrniola* o *sentenza bòrgnola* en el Panciatichi (S. XVII), al costat de *sentenza bornia* en el *Pataffio* «sentenza data alla cieca» (cites en Prati, Diez, etc.). — 19 Mot afavorit per Ruyra: pres per 'colpit de pànic i estupefacció (en passar una desgràcia)': «el vicari, *esborneiat*, va cridar-lo diverses vegades per infondre-li coratge» (*Entre Flames*, p. 75), «la roncadera de la tora *esborneiada*» (*Pinya da Rosa* II, 110); a Pineda *esborniat* (*AlcM*). Trobo que el jove Moll (*AORBB* I, 209) no podia convèncer ningú en derivar-lo del *bornar cavalleresc*. — 20 En *Mireio*: «coume de passeroun dins lou trounc baumelù --- lou drole quate-